

Katowice, dnia 28 marca 2023 r.

INFORMACJA Nr 49/2022/EW

w sprawie wypadku zbiorowego (3 wypadki powodujące czasową niezdolność do pracy) zaistniałego w dniu 1 listopada 2022 r. o godzinie 10²⁴ w Polskiej Grupie Górniczej S. A. Oddział KWK Ruda w Rudzie Śląskiej Ruch Bielszowice, w wyniku wstrząsu o energii 8×10^3 J.

Wypadek zbiorowy zaistniał w przodku drążonego chodnika 005az w pokładzie 504, na poziomie 840 m.

Pokład 504, o grubości od 4,8 m do 8,3 m i nachyleniu do 130, zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, II stopnia zagrożenia tapaniami, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego oraz I i II stopnia zagrożenia wodnego.

W dniu 12 sierpnia 2022r., rozpoczęto drążenie chodnika 005az, stanowiącego wyrobisko przyścianowe projektowanej ściany 005z, w przystropowej warstwie pokładu 504. W stropie chodnika 005az zalegały kolejno warstwy: łupka piaszczystego o grubości 0,6 m, łupka ilastego o grubości 0,3 m, piaskowca o grubości 0,2 m i dalej naprzemiennie warstwy łupków i piaskowców. W spągu tego wyrobiska zalegała dolna, nieodprężona warstwa pokładu 504. Chodnik 005az był drążony w kierunku na zachód, wzdłuż zrobów wyeksploatowanej ściany 004z w pokładzie 504, z pozostawianiem płotu węglowego o szerokości do 5 m.

Obudowę chodnika 005az, drążonego przy użyciu kombajnu chodnikowego typu R-130, stanowiły odrzwia typu ŁP10/V32/4/A, budowane w odstępach co 0,8 m i stabilizowane 10 rozporami rurowymi dwustronnego działania. Opinka na całym obwodzie obudowy wykonana była z siatki zgrzewanej węzłowo-zaczepowej. Przewietrzanie wyrobiska realizowano przy zastosowaniu wentylacji odrębnej kombinowanej z zasadniczym lutniociągim tłoczącym. Do dnia 1 listopada 2022 r. chodnik 005az w pokładzie 504 wykonano na odcinku około 358 m, a do wydrążenia pozostało około 267 m.

W dniu 1 listopada 2022 r., na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 6³⁰, do robót konserwacyjnych w rejon chodnika 005az, sztygar zmianowy oddziału GRP-1B skierował zespół 9 pracowników, w tym 3 górników, w celu wykonania dodatkowej stabilizacji przodka kotwami drewnianymi. O godzinie 10²⁴ podczas wiercenia kolejnego otworu w przodku, nastąpił wstrząs górotworu o energii 8×10^3 J, którego epicentrum zostało zlokalizowane około 40 m od przodka. Wstrząs ten spowodował otwarcie stropu w przodku oraz odspojenie się węgla z ociosów w przodku na głębokość do 2,0 m. Górnicy znajdujący się w przodku zostali uderzeni opadającym rumoszem kamiennie-węglowym, doznając obrażeń. Poszkodowanym pierwszej pomocy udzielił dyżurujący zastęp ratowniczy, który został skierowany na miejsce zdarzenia przez dyspozytora ruchu kopalni. Następnie poszkodowani, o własnych siłach, w asyście zastępu

ratowniczego, wycofali się z rejonu prowadzonych prac. Po wyjeździe na powierzchnię, w punkcie opatrunkowym, poszkodowani zostali przebadani przez lekarza zakładowego, a następnie zostali oni przewiezieni do szpitala miejskiego w Rudzie Śląskiej. Rejon chodnika 005az został zabezpieczony przed wejściem osób postronnych.

Przyczyną wypadku zbiorowego było przebywanie górników w sąsiedztwie nieosłoniętego przodka oraz uderzenie i przysypanie pracowników odspojonym rumoszem węglowym, w wyniku zaistniałego wstrząsu o energii $8 \times 10^3 \text{ J}$.

Przyczyną wstrząsu o energii $8 \times 10^3 \text{ J}$, było wyładowanie energii sprężystej skumulowanej w górotworze.

Do zaistnienia wstrząsu mogła przyczynić się:

- naturalna skłonność górotworu do tąpnięć, w rejonie gdzie pokład 504 zaliczony był do II stopnia zagrożenia tąpnięciami, – głębokość prowadzonych robót górniczych wynoszącą około 850 m,
- sieć krawędzi eksploatacyjnych wytworzonych w pokładach 416, 501 i 510,
- krawędź wytworzona w wyniku eksploatacji ścianą 004z przebiegająca wzdłuż południowego ociosu drażonego chodnika 005az w pokładzie 504wg.

Do zaistnienia wypadku przyczyniło się stosowanie instrukcji zabezpieczania przodka, która powodowała konieczność przebywania pracowników wierzących otwory w sąsiedztwie przodka, z którego w przypadku zaistnienia wstrząsów możliwe było odpajanie się brył skalnych, w tym węgla.

W związku z zaistniałym wypadkiem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach wstrzymał ruch zakładu górniczego, w części dotyczącej:

1. dalszego drażenia chodnika 005az w pokładzie 504,
2. eksploatacji instalacji elektrycznej wiertarki typu ER-6 eksploatowanej w przodku chodnika 005az w pokładzie 504wg,

w związku zaistnieniem bezpośredniego zagrożenia dla tego zakładu i jego pracowników,

oraz określił następujące warunki wznowienia ruchu tej części zakładu:

1. Ustalić, przez kierownika ruchu zakładu górniczego, bezpieczny sposób usuwania skutków wstrząsu, w celu umożliwienia prowadzenia prac w rejonie przodka chodnika 005az w pokładzie 504, w oparciu o ustalenia kopalnianego zespołu ds. tąpnięć.
2. Wymienić uszkodzone odcinki przewodu typu YnOGYekm zasilającego wiertarkę typu ER-6 eksploatowaną w przodku chodnika 005az w pokładzie 504 oraz uzyskać zezwolenie kierownika ruchu zakładu górniczego na oddanie do ruchu instalacji po wykonaniu pomiaru rezystancji izolacji tej instalacji oraz przeprowadzeniu odbioru technicznego.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Katowicach.